

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. lapkričio 10 d. Nr. 21RE2-306 (AG2-280/16-2025)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Ingos Drašutavičienės,

2025 m. lapkričio 10 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X.Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus (*data neskelbtina*) sprendimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2025 m. spalio 20 d. priimtas nagrinėti pareiškėjo X.Y. skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo prašoma:

1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (*data neskelbtina*) sprendimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“ (toliau – ir Sprendimas);

2) įpareigoti atsakovę per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pareiškėjas skunde nurodo, kad sveikatos būklė yra itin sunki po (*duomenys neskelbtini*), kuris įvyko (*duomenys neskelbtini*). Po šio (*duomenys neskelbtini*) pareiškėjui buvo (*duomenys neskelbtini*). Paaškina, jog šiuo metu su žmonos pagalba po truputį pradėjo (*duomenys neskelbtini*). (*duomenys neskelbtini*). Akcentuoja, jog kito žmogaus pagalba būtina visose gyvenimo srityse. Nesutinka su Sprendimu. Paaškina, jog (*data neskelbtina*) individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas) pildė socialinė darbuotoja, balų suma buvo (*duomenys neskelbtini*) balai. Po (*duomenys neskelbtini*), tačiau Klausimyno balų suma įvertinta tik (*duomenys neskelbtini*) balų. Iki (*duomenys neskelbtini*) darbingumas (pastaba, dalyvumas) buvo (*duomenys neskelbtini*) proc., po (*duomenys neskelbtini*) – (*duomenys neskelbtini*) proc. Nurodo, jog po (*duomenys neskelbtini*) jam buvo nustatytas (*duomenys neskelbtini*) individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis, tačiau sveikatos būklei blogėjant, skundžiamu Sprendimu nustatytas (*duomenys neskelbtini*) minėtos pagalbos poreikis, su kuo pareiškėjas nesutinka.

Atsakovė 2025 m. spalio 28 d. Komisijai pateikė atsiliepimą, kuriuo prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodo, jog pareiškėjo individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis (toliau – ir kompensacijos poreikis) buvo vertinamas (*duomenys neskelbtini*) Agentūros Klaipėdos II teritoriniame skyriuje (toliau – ir Teritorinis skyrius), kuris (*data neskelbtina*) sprendimu Nr.

(*duomenys neskelbtini*) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio“ (toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas) pareiškėjui nustatė (*duomenys neskelbtini*) lygio kompensacijos poreikį. Nesutikdamas su Teritorinio skyriaus sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio kompensacijos poreikio nustatymo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išsamiai išnaginėjęs asmens kompensacijos poreikio nustatymo byloje esančius dokumentus, (*data neskelbtina*) priėmė sprendimą Nr. (*duomenys neskelbtini*), kuriuo nusprendė nekeisti Teritorinio skyriaus sprendimo.

Argumentuoja, jog pareiškėjo skunde išdėstyta tik jo subjektyvi nuomonė, nauji įrodymai nepateikti. Paaiškina, kad asmens individualios pagalbos teikimo išlaidų poreikis nustatomas vadovaujantis Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 (toliau – ir Aprašas), jo priedais. Teigia, kad pagal Aprašo 16 punktą, individualios pagalbos kompensacijos poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį funkcionavimo lygmenį (Aprašo 1 priedas) ir individualios pagalbos poreikį, pildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (minėta, toliau – ir Klausimynas). Nustatant bazinio funkcionavimo lygmenį, vertinama, ar asmens sveikatos būklė atitinka bent vieną iš bazinio funkcionavimo lygmens kriterijų, nurodytų kriterijų sąrašė (toliau – ir Kriterijų sąrašas). Nustatant kompensacijos poreikį taikomas tik vienas kriterijus, atitinkantis sunkiausią klinikinę patologijos pasireiškimo formą, gretutinės ligos nesumuojamos.

Nurodo, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnaginėjęs byloje esančius duomenis, kompensacijos poreikio vertinimą atliko dėl (*data neskelbtina*) VŠĮ (*duomenys neskelbtini*) siuntime į Agentūrą (toliau – Siuntimas) nurodytų diagnozių pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) kodus: (*duomenys neskelbtini*).

Teigia, kad vertinant pareiškėjo kompensacijos poreikį, atsakovė vadovavosi Aprašo 1 priedo 27 punktu (taikomas, kai asmeniui nustatyta monoplegija, ryški paraparezė, hemiparezė ar tetraparezė, kai raumenų jėga – 1–2 balai, arba kiti labai ryškūs judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimai) ir nustatė (*duomenys neskelbtini*) balų bazinio funkcionavimo lygmenį. Remiantis turimais duomenimis, asmeniui nustatytos (*duomenys neskelbtini*). Sveikatos būklė patvirtinta (*data neskelbtina*) epikrizės ir Siuntimo duomenimis.

Pažymi, jog mažesnė bazinio funkcionavimo lygmens vertė nenustatyta, kadangi asmens sveikatos būklė neatitinka Kriterijų sąrašo 8 punkto reikalavimų, kurio bazinis funkcionavimo lygmuo vertinamas 20 balų, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta hemiplegija ar paraplegija, ar kiti labai ryškūs judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimai ar nugaros smegenų pažeidimas (A, B pagal ASIA klasifikaciją). Asmuo (*duomenys neskelbtini*).

Remdamasi Aprašo 33 punktu, nurodo, jog bazinio funkcionavimo lygmens kriterijui priskirtas balas dauginamas iš individualios pagalbos kompensacijos poreikio koeficiento ir gautas balų skaičius prilyginamas individualios pagalbos kompensacijos poreikio lygiui (I-IV). Pažymi, jog Klausimynas pakartotinai nebuvo pildomas, nes nekilo abejonių dėl Agentūros Vilniaus I teritorinio skyriaus (*data neskelbtina*) užpildyto klausimyno, kurio balų suma (*duomenys neskelbtini*) (Aprašo 25.3 papunktis). Vadovaujantis Aprašo 29.3 papunkčiu, kai klausimyno balų suma yra 98–148 balai, ji prilyginama koeficientui 0,9, todėl pritaikius asmens savarankiškumo koeficientą, nustatyta (*duomenys neskelbtini*) balų suma ((*duomenys neskelbtini*) balų x 0,9). Tuo atveju, kai kompensacijos poreikis yra įvertintas (*duomenys neskelbtini*) balais, asmeniui nustatomas (*duomenys neskelbtini*) lygio kompensacijos poreikis (Aprašo 33.4 papunktis).

Atsakovė kritiškai vertina pareiškėjo teiginį, jog „(*duomenys neskelbtini*) buvo nustatytas (*duomenys neskelbtini*) lygis individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis 3 metams, o po to buvo nustatytas (*duomenys neskelbtini*) lygis, sveikata jo nepagerėjo“, nes (*data neskelbtina*) Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (įstaigos pavadinimas iki 2023 m. gruodžio 31 d.) Vilniaus III teritorinio skyriaus sprendimu Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl X.Y. specialiųjų poreikių“ pareiškėjui buvo nustatytas

(*duomenys neskelbtini*) lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis nuo (*duomenys neskelbtini*), kuris nuo 2024 m. sausio 1 d. atitinka (*duomenys neskelbtini*) lygio kompensacijos poreikį.

Pažymi, kad sąvokos „sveikatos būklės lygis“ ir „kompensacijos poreikio lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o kompensacijos poreikio lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas Aprašo punktas, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis kompensacijos poreikio lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, kompensacijos poreikio lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes kompensacijos poreikio lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį, kuris nustatomas pagal amžiaus grupes. Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį kompensacijos poreikio lygio vertinimą, kompensacijos poreikio lygis yra ne pratęsiamas remiantis jau turimais byloje mediciniais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinius sutrikimus.

Atkreipia dėmesį, kad kompensacijos poreikio vertinimo teisė suteikta Agentūrai, kuri kompensacijos poreikį vertina teisės aktų nustatyta tvarka. Pabrėžia, kad Agentūros specialistai, administracinės procedūros metu vertindami pareiškėjo kompensacijos poreikį, vadovavosi kompensacijos poreikio nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, veikė pagal savo kompetenciją ir objektyviai įvertino asmens sveikatos būklę patvirtinančius medicininius dokumentus, tinkamai taikė minėtų teisės aktų nuostatas. Pavestas funkcijas vykdančio vertintojo nesivadovavimas teisės aktuose griežtai apibrėžtomis procedūromis ir kliovimasis subjektyviais reikalavimais ir motyvais arba nuomone yra nesuderinamas su teisinės valstybės principais.

Atsakovės vertinimu, Sprendimas yra pagrįstas, atitinka teisės aktų reikalavimus, todėl nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo skundo reikalavimų.

Papildomai pažymi, kad, pasikeitus asmens sveikatos būklei, pareiškėjas turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui kompensacijos poreikio nustatymui atlikti.

Pareiškėjui ir atsakovei apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai. Pareiškėjas ir atsakovė išreiškė pageidavimus bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka. Atsižvelgiant į bylos šalių valią, byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka.

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus (*data neskelbtina*) sprendimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio. termino“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Byloje esančiais rašytiniais duomenimis nustatyta, kad Viešosios įstaigos (*duomenys neskelbtini*) (*data neskelbtina*) išduotu Siuntimu pareiškėjas buvo nukreiptas į Agentūrą esant neigiamai dinamikai (dėl individualios pagalbos poreikio nustatymo). Siuntime nurodyta pagrindinė diagnozė (2 punktas) pagal TLK-10-AM kodą – (*duomenys neskelbtini*). Susijusios diagnozės (3.5 punktas, nustatytos (*data neskelbtina*)): (*duomenys neskelbtini*).

Siuntimo anamnezėje nurodyta, jog pacientui reikalinga (*duomenys neskelbtini*). Nurodyta, jog (*data neskelbtina*) įvyko (*duomenys neskelbtini*).

Pareiškėjas Agentūrai (*data neskelbtina*) pateikė prašymą nustatyti negalią, prašydamas nustatyti dalyvumo lygį bei nustatyti individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensavimo poreikį (reg. Nr. (*duomenys neskelbtini*)).

Agentūros Klaipėdos II teritorinis skyrius (*data neskelbtina*) sprendimu Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“ (minėta, toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas) pareiškėjui, vadovaudamasis Aprašo 33.3 papunkčiu,

nustatė (*duomenys neskelbtini*) lygio individualios pagalbos kompensacijos poreikį. Teritorinio skyriaus sprendime nurodyta, jog bazinio funkcionavimo lygmens vertinimas atliktas pagal Siuntime nurodytas diagnozes – taikyta pagrindinė diagnozė (*duomenys neskelbtini*) (kuri numato mažiausią skaitinę vertę balais ir daro didžiausią įtaką), atitinkanti Aprašo 1 priedo Bazinio funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijų sąrašo 27 punktą (Monoplegija, ryški paraparezė, hemiparezė ar tetraparezė, kai raumenų jėga – 1-2 balai, arba kiti labai ryškūs judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimai), nes pareiškėjas (*duomenys neskelbtini*). Teritorinio skyriaus sprendime nustatytas bazinio funkcionavimo lygmens balas (*duomenys neskelbtini*). Individualios pagalbos poreikio klausimyno balų suma yra (*duomenys neskelbtini*) balas, todėl, vadovaujantis Aprašo 29.3 papunkčiu, taikytinas koeficientas 0,9. Individualios pagalbos kompensacijos poreikis nustatytas nuo (*duomenys neskelbtini*) (Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – ir ASNTAPI) 20 straipsnio 3 dalies 5 punktas). Nurodyta, jog Teritorinio skyriaus sprendimas priimtas (*data neskelbtina*) Kompensacijų poreikio vertinimo akto Nr. (*duomenys neskelbtini*) pagrindu.

Nesutikdamas su Teritorinio skyriaus sprendimu, pareiškėjas (*data neskelbtina*) skundu dėl Agentūros Teritorinio skyriaus priimto sprendimo (toliau – ir Skundas, reg. Nr. (*duomenys neskelbtini*)) kreipėsi į Agentūros direktorių. Skunde nurodyta, jog pareiškėjas pats (*duomenys neskelbtini*). Nurodyta, jog (*duomenys neskelbtini*).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjo Skundą ir atlikęs pakartotinį individualios pagalbos kompensacijos poreikio vertinimą, (*data neskelbtina*) priėmė sprendimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“, kuriuo nusprendė nekeisti Teritorinio skyriaus sprendimo ir pareiškėjui, vadovaujantis Aprašo 33.3 papunkčiu, nustatė (*duomenys neskelbtini*) lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikį. Sprendime nurodė, jog vertinant bazinio funkcionavimo lygmenį, taikyta pagrindinė diagnozė (*duomenys neskelbtini*) (kuri numato mažiausią skaitinę vertę balais ir daro didžiausią įtaką), atitinkanti Aprašo 1 priedo Bazinio funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijų sąrašo 27 punktą (Monoplegija, ryški paraparezė, hemiparezė ar tetraparezė, kai raumenų jėga – 1–2 balai, arba kiti labai ryškūs judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimai), nes dėl ligų pagal TLK-10-AM kodus: (*duomenys neskelbtini*) asmeniui nustatytos (*duomenys neskelbtini*). Tai patvirtinta Siuntimo, (*duomenys neskelbtini*) epikrizės duomenimis. Paaiškinta, kad mažesnio lygmens individualios pagalbos kompensacijos poreikio vertė nenustatyta, nes medicinos dokumentais nepatvirtinta hemiplegija ar paraplegija, ar kiti ryškūs judėjimo (*duomenys neskelbtini*). Sprendime nustatytas bazinio funkcionavimo lygmens balas (*duomenys neskelbtini*). Nurodyta, kad Klausimynas nepildytas (Aprašo 25.3 papunktis), vadovautasi teritorinio skyriaus užpildytu Klausimynu – (*duomenys neskelbtini*) balų suma, todėl, vadovaujantis Aprašo 29.3 papunkčiu, taikytas koeficientas 0,9. Individualios pagalbos kompensacijos poreikis nustatytas nuo (*duomenys neskelbtini*) (ASNTAPI 20 straipsnio 3 dalies 5 punktas). Sprendimas priimtas (*data neskelbtina*) Kompensacijų poreikių vertinimo akto Nr. (*duomenys neskelbtini*) pagrindu.

Pareiškėjas skundu nesutinka su Sprendimu. Paaiškina, kad sveikatos būklė yra sunki po v, kuri pablogėjo ir po (*duomenys neskelbtini*).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (minėta, toliau – ir ASNTAPI), Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 (aktuali redakcija, galiojanti nuo 2025 m. rugpjūčio 18 d., minėta, toliau – ir Aprašas).

ASNTAPI 2 straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad individualusis pagalbos poreikis, tai asmens su negalia poreikis, atsirandantis dėl jo negalios ir (ar) aplinkos veiksnių, trukdančių jam būti savarankiškam atliekant kasdienę veiklą. Atsakovei suteikta teisė VAI nustatyta tvarka ir terminais priimti sprendimus <...> dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto e papunktis). Šio įstatymo 20 straipsnio 1 ir 2 dalyse, asmeniui, kuriam dėl riboto savarankiškumo reikalinga kito asmens pagalba ir (ar) slauga, gali būti

nustatomas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis, nustatant tokio poreikio lygį: 1) pirmas lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo yra visiškai nesavarankiškas, negeba orientuotis ir (ar) judėti, ir jam reikalinga nuolatinė kito asmens pagalba ir (ar) slauga; 2) antras lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi didelių savarankiškumo, galimybės orientuotis ir (ar) judėti sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba ir (ar) slauga nuo 6 iki 10 valandų per parą; 3) trečias lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi vidutinių savarankiškumo ir dalyvavimo visuomeniniame gyvenime sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba nuo 4 iki 6 valandų per parą; 4) ketvirtas lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi nedidelių savarankiškumo ir dalyvavimo visuomeniniame gyvenime sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba ne ilgiau kaip 4 valandas per parą.

Individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis nustatomas <...> neterminuotai, kai neprognozuojamas asmens organizmo funkcijų sutrikimo ir (ar) savarankiškumo kasdienėje veikloje pasikeitimas ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimai yra nuolatinio, nekintamo pobūdžio (ASNTAPI 20 straipsnio 3 dalies 5 punktas).

Individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijus ir tvarką, dokumentų, reikalingų individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikiui <...> nustatyti, parengimo ir pateikimo Agentūrai tvarką <...> nustato Aprašas (Aprašo 1 punktas). Minėto aprašo 8 punkte nurodyta, jog asmenį gydantis gydytojas, siųsdamas asmenį į Agentūrą kompensacijos poreikiui nustatyti <...>, įsitikinęs, kad asmens sveikatos būklė atitinka bent vieną iš kriterijų, nurodytų Bazinio funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijų sąrašė (Aprašo 1 priedas), Elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBI IS) pateikia klinikinius elektroninius dokumentus E003 „Stacionaro epikrizė“ ar E025 „Ambulatorinio apsilankymo aprašymas“ ir E027 „Siuntimas konsultacijai, tyrimams, gydymui“, <...> arba pildo nustatytos formos siuntimą į Agentūrą kompensacijos poreikiui nustatyti <...>, kuriuose nurodo diagnozę (-es), dėl kurios (-ių) asmuo siunčiamas į Agentūrą kompensacijos poreikiui nustatyti, asmeniui taikytą gydymą ir (ar) panaudotas medicinos priemonės.

Individualios pagalbos kompensacijos poreikis nustatomas kompleksiškai vertinant asmens bazinį funkcionavimo lygmenį ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo IV skyriuje. Nustatant individualios pagalbos kompensacijos poreikį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Kompensacijų poreikio vertinimo aktas (Aprašo 16 punktas). Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas kompensacijos poreikį užpildo Klausimyną, vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba siuntime į Agentūrą, ir medicininuose dokumentuose ir, vertinant asmeniui individualios pagalbos kompensacijos poreikį, nustato asmens bazinį funkcionavimo lygmenį <...> (Aprašo 18.2.1, 18.3 punktai).

Nustatant individualios pagalbos kompensacijos poreikį, bazinio funkcionavimo lygmens kriterijui priskirtas balas (vertinama pagal kriterijų, kuris numato mažesnę balų skaitinę vertę) dauginamas iš individualios kompensacijos poreikio koeficiento (Klausimyne nurodytų balų suma prilyginama asmens savarankiškumo koeficientui) ir gautas balų skaičius prilyginamas individualios kompensacijos poreikio lygiui (Aprašo 27, 29 ir 33 punktai).

Aprašo 53.1 papunktyje numatyta, jog Agentūros teritorinių skyrių sprendimai dėl kompensacijos poreikio gali būti skundžiami Agentūros direktoriui, kurio įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį kompensacijos poreikio vertinimą Aprašo III skyriuje nustatyta tvarka, kurios taisyklės taikomos kompensacijų poreikį vertinant teritoriniame skyriuje. Pakartotinis kompensacijos poreikio vertinimas Aprašo 53.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (Aprašo 54 punktas).

Sistemiškai vertinant aukščiau nurodytus teisės aktus, darytina išvada, kad tam, jog asmeniui būtų nustatytas individualios pagalbos poreikis, tiek jo sveikatos būklė ir asmens organizmo

funkciniai sutrikimai, tiek šių sutrikimų sąlygoti asmens gebėjimai būti savarankiškam kasdienėje veikloje turi atitikti Aprašą, taip pat jo 1 priedo (Kriterijų sąrašę) ir Klausimyne nurodytus kriterijus.

Komisija, nagrinėdama šį administracinį ginčą pirmiausia pažymi, jog atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAI nuostatomis. VAI 3 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAI 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Be kita ko, pažymėtina, kad atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šis principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir kt.). Iš gero administravimo principo išplaukia ir pareiga imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015).

Atitinkamai VAI 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime be kita ko turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Šios teisės normos yra siejamos su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., LVAT 2020 m. lapkričio 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1548-629/2020, 2025 m. spalio 15 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-559-525/2025).

LVAT praktikoje yra konstatuota, kad kiekvienu konkrečiu atveju, vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą VAI 10 straipsnio taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialiosios teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose. Šia teisės norma iš esmės yra siekiama užtikrinti, kad asmeniui, dėl kurio yra priimtas atitinkamas individualus administracinis aktas, būtų žinomi šio akto priėmimo teisinis bei faktinis pagrindas, motyvai (žr., pvz., LVAT 2024 m. rugsėjo 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2198-575/2024, 2025 m. birželio 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-339-415/2025).

Sprendžiant dėl pareiškėjo skundžiamo Sprendimo teisėtumo vertinimo, itin svarbu yra akcentuoti tai, jog specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo (Komisijos) kompetencijos ribas (pvz., LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013, 2024 m. lapkričio 27 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-883-552/2024), todėl, šiuo atveju, Komisija vertins Sprendimo atitiktį ginčo teisiniam reguliavimui, į bylą pateiktų įrodymų turiniui bei vertins, ar atsakovė tinkamai įgyvendino individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensavimo poreikio vertinimo procedūrą pareiškėjo atžvilgiu.

Siuntimo turinys patvirtina, kad pareiškėjui nustatytos sekančios diagnozės: (*duomenys neskelbtini*), susijusios diagnozės: (*duomenys neskelbtini*). Pareiškėjas siunčiamas į Agentūrą, esant (*duomenys neskelbtini*). Siuntimo anamnezėje nurodyta, jog (*duomenys neskelbtini*). Iš bylos medžiagos nustatyta, jog atsakovė (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos duomenų pagrindu papildė Siuntimą diagnoze (*duomenys neskelbtini*).

Iš į bylą pateikto VŠĮ (*duomenys neskelbtini*) epikrizės išrašo nustatyta, jog pareiškėjas laikotarpiu nuo (*duomenys neskelbtini*) buvo gydytas Fizinės medicinos ir reabilitacijos skyriuje. Išrašo anamnezės dalyje nurodytas (*duomenys neskelbtini*). Nurodyta, jog (*duomenys neskelbtini*). Būklės įvertinimo dalyje nurodyta, jog (*duomenys neskelbtini*). Pastabose pažymėta, kad (*duomenys neskelbtini*).

Byloje pateiktas gydytojo (*duomenys neskelbtini*) (*data neskelbtina*) išrašas patvirtina (*duomenys neskelbtini*): pareiškėjas (*duomenys neskelbtini*).

Atsakovė, priimdama ginčijamą Sprendimą ir sprendama dėl kompensacijos poreikio, sprendė, jog mažesnę bazinio funkcionavimo lygmens vertę turintis kriterijus (Kriterijų sąrašo 8 punktas) netaikytas, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta hemiplegija ar paraplegija, ar kiti ryškūs judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimai ar nugaros smegenų pažeidimas (A, B pagal ASIA klasifikaciją), nes asmuo (*duomenys neskelbtini*). Iš esmės ta aplinkybė, kad (*duomenys neskelbtini*) lėmė Kriterijaus sąrašo 8 punkto taikymo negalimumą ir (*duomenys neskelbtini*) lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nenustatymą.

Komisija, įvertinusi skundžiamo Sprendimo turinį, byloje pateiktus medicininius įrodymus, sprendžia, jog atsakovė Kriterijų sąrašo 27 taikymo pagrįstumui selektyviai pasirinko tam tikrus medicininiuose dokumentuose pateiktus įrašus, tačiau nevertino visumos.

Kriterijų sąrašo 27 punktas taikytinas esant monoplegijai, ryškiai paraparezei, hemiparezei ar tetraparezei, kai raumenų jėga – 1–2 balai, arba kitiems labai ryškiems judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimams. Tuo tarpu Kriterijų sąrašo 8 punktas taikytinas, esant hemiplegijai ar paraplegijai, ar kitiems labai ryškiems judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimams ar nugaros smegenų pažeidimams (A, B pagal ASIA klasifikaciją). Taigi teisės normos dispozicija tiek Kriterijų sąrašo 27, tiek 8 punkto taikymo atveju apima kitus labai ryškius judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimus. Papildomų sąlygų nustatymo šio kriterijaus taikymui nėra reikalaujama. Tai reiškia, jog nėra sąlygos jį taikant nustatyti, kad asmuo savarankiškai nejuda ir reikalinga visapusiška pagalba atliekant visas veiklas (pateikta gydytojo specialisto išvada, kaip buvo nustatyta ankstesnėje Aprašo redakcijoje). Šiuo metu galiojančio aptariamo kriterijaus dispozicijai pagrįsti reikalinga visapusiškai įvertinti, pirmiausia, ar asmuo turi kitus labai ryškius judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimus ir, antra, ar tokie sutrikimai sąlygoja didesnio individualaus pagalbos poreikio lygio taikymą.

Byloje surinkti duomenys patvirtina, jog dėl (*duomenys neskelbtini*) pareiškėjas (*duomenys neskelbtini*) (Siuntimo ir fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo epikrizės duomenys). Medicininiais duomenimis patvirtinta, jog dėl (*duomenys neskelbtini*) pareiškėjas (*duomenys neskelbtini*) (Siuntimo duomenys – (*duomenys neskelbtini*)). Todėl šių įrodymų pagrindu sprendžiant, jog pareiškėjui nustatyti (*duomenys neskelbtini*).

Atsakovės į bylą pateikto Klausimyno duomenys taip pat patvirtina, jog dauguma atveju pareiškėjui reikalinga (*duomenys neskelbtini*). Klausimyno duomenys patvirtina, jog pareiškėjui reikalingos tam tikros (*duomenys neskelbtini*). T. y. daugiau kaip pusei šios srities klausimų suteikta po 4 balus. Pažymėtina, jog medicininiai duomenys taip pat patvirtina, jog (*duomenys neskelbtini*). Komisijos vertinimu, Klausimyno, Siuntimo ir medicininių dokumentų duomenys, pagrindžiantys pareiškėjo (*duomenys neskelbtini*) Agentūros Sprendime padarytą išvadą dėl (*duomenys neskelbtini*) lygio individualios pagalbos poreikio skyrimo pareiškėjui. Kaip jau minėta, ASNTAPI 20 straipsnio 2 dalies 3 punkte numatyta, kad (*duomenys neskelbtini*) lygio individualios pagalbos poreikis nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi vidutinių savarankiškumo ir dalyvavimo visuomeniniame gyvenime sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba nuo 4 iki 6 valandų per parą. Nagrinėjamu atveju, surinktų įrodymų visuma pagrindžia išvadą, kad pareiškėjas turi negrįžtamus labai ryškius (*duomenys neskelbtini*), dėl kurių patiria ne vidutiniškus, o didelius savarankiškumo ir dalyvavimo visuomeniniame gyvenime sunkumus, ką patvirtina tiek medicininiai dokumentai, tiek ir Klausimyno turinys.

Be kita ko, atsakovės išvada, kad nebuvo pagrindo pakartotinai pildyti Klausimyną, nes nekilo abejonių dėl teritorinio skyriaus užpildymo Klausimyno nėra pagrįsta. Pastebėtina, jog Skunde pareiškėjo atstovė nurodė, jog asmuo visur (*duomenys neskelbtini*). Klausimyno duomenyse pateikta

prieštaringa informacija, nes valgyimo srityje pažymėti (*duomenys neskelbtini*) balai (vidutinis pagalbos poreikis), kas prieštarauja Skunde bei medicininiuose dokumentuose nurodytai informacijai. Nepažymėta, jog (*duomenys neskelbtini*). Todėl Aprašo 25.3 punkto nuostatų taikymas buvo nepagrįstas ir atsakovė turėjo pakartotinai užpildyti Klausimą.

Nagrinėjamu atveju, Komisija, įvertinusi byloje surinktus medicininius duomenis, pareiškėjo skunde nurodytus argumentus, Aprašo nuostatas dėl individualios pagalbos kompensacijos poreikio vertinimo, pažymi, jog yra pagrindas išvada, kad nagrinėjamu atveju, atliekant pakartotinį pareiškėjo situacijos vertinimą ir priimant skundžiamą Sprendimą, buvo pažeisti Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinti įstatymo viršenybės ir objektyvumo principai, tinkamai neįvertinta pareiškėjo individuali situacija, padaryti esminiai procedūriniai pažeidimai, pakartotinai nepildant Klausimyno. Komisija daro išvadą, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį pareiškėjo individualios pagalbos kompensacijos poreikio vertinimą Aprašo 53.1 papunkčio pagrindu, neužtikrino visapusiško kompleksinio medicininės ir pareiškėjo pateiktos informacijos vertinimo, neužtikrino Aprašo 16 punkto, 18.3., 18.2.1 papunkčių įgyvendinimo, taip pat neatsižvelgė į medicininiuose dokumentuose nurodytus pareiškėjo funkcinis sutrikimus (*duomenys neskelbtini*), tokius (*duomenys neskelbtini*), ko pasekoje nepagrindė išvados, jog pareiškėjo individualios pagalbos poreikis yra tik vidutinis.

Nustatytų faktinių ir teisinių aplinkybių pagrindu, sprendžiama, jog skundžiamas Sprendimas neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies imperatyvių reikalavimų, reikalaujančių administracinius sprendimus priimti užtikrinant visų aplinkybių teisingą ir objektyvų vertinimą. Priimtas sprendimas prieštarauja byloje surinktiems duomenims, paneigiantiems pareiškėjui nustatytą vidutinį individualios pagalbos kompensacijos poreikį, o atsakovės veiksmai, atliekant pakartotinį pareiškėjo situacijos vertinimą, neatitinka gero administravimo principo imperatyvų administracinę procedūrą įgyvendinti atsakingai, atidžiai ir rūpestingai, be to padaryti procedūriniai pažeidimai, pakartotinai nepildant Klausimyno.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pareiškėjo skundas tenkinamas, Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (*data neskelbtina*) sprendimas Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“ naikinamas kaip neteisėtas ir nepagrįstas. Agentūra įpareigojama iš naujo išnagrinėti pareiškėjo (*data neskelbtina*) skundą dėl Agentūros Teritorinio skyriaus priimto sprendimo ir teisės aktų nustatyta tvarka priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Atsakovė pateiktu atsiliepimu taip pat prašo bylos duomenų neviešinti, nes byloje esanti medžiaga yra apie asmens sveikatą, iš jos galima identifikuoti patį asmenį.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, atsižvelgdama į atsakovės prašymą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsniu, Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo X.Y. skundą tenkinti.

Panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus (*data neskelbtina*) sprendimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“.

Įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjo (*data neskelbtina*) skundą dėl Agentūros Klaipėdos II teritorinio skyriaus (*data neskelbtina*) sprendimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio“ ir teisės aktų nustatyta tvarka priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Inga Drąsutavičienė